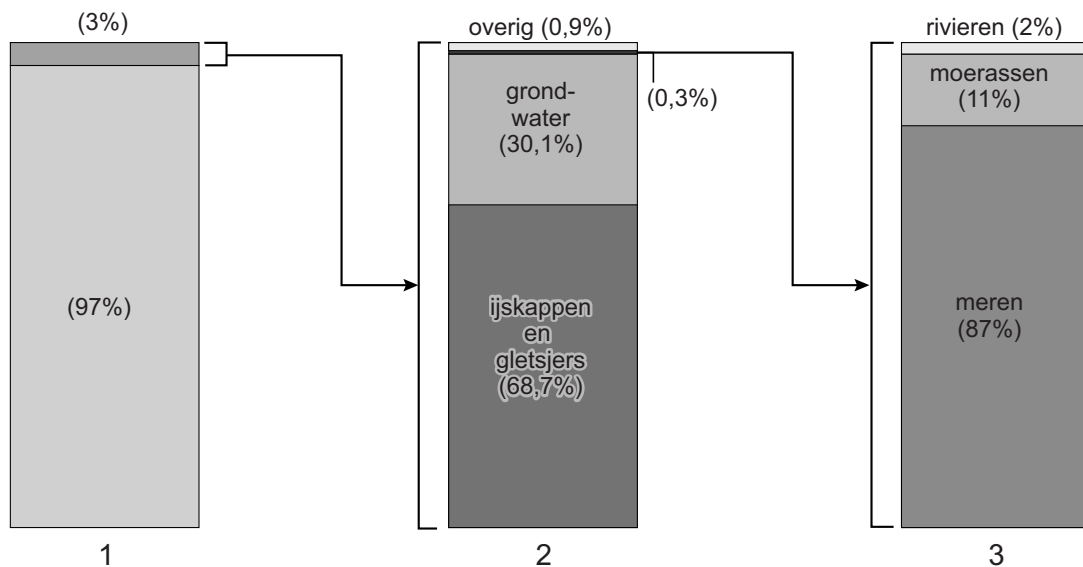

bron 15

De verdeling van water op aarde

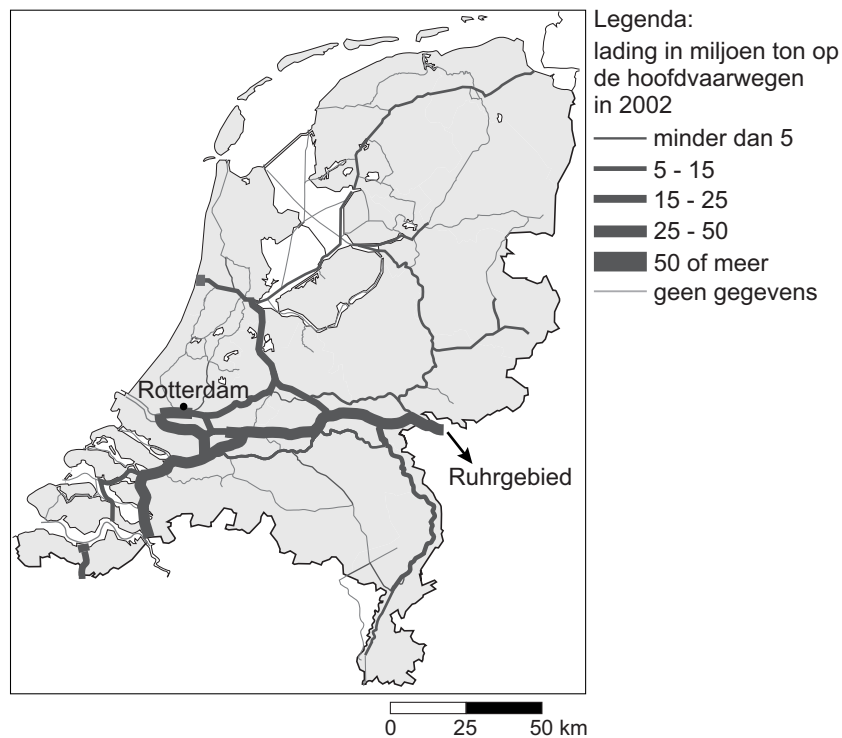
- 1p **16** Bekijk bron 15.
Bron 15 geeft de verdeling van het water op aarde weer. In deze bron is de beschrijving van de staven vervangen door de cijfers 1, 2 en 3.
Waar staan de cijfers 1, 2 en 3 van de staven bij de juiste beschrijving?

	al het water op aarde	zoet oppervlaktewater	al het zoete water op aarde
A	1	2	3
B	1	3	2
C	2	1	3
D	2	3	1
E	3	1	2
F	3	2	1

- 1p **17** In de meeste landen op de wereld wordt voor de productie van drinkwater meer oppervlaktewater dan grondwater gebruikt. In Nederland gebruiken we juist vaak grondwater om drinkwater van te maken.
→ Noem een voordeel van grondwater in vergelijking met oppervlaktewater voor de productie van drinkwater.

bron 16

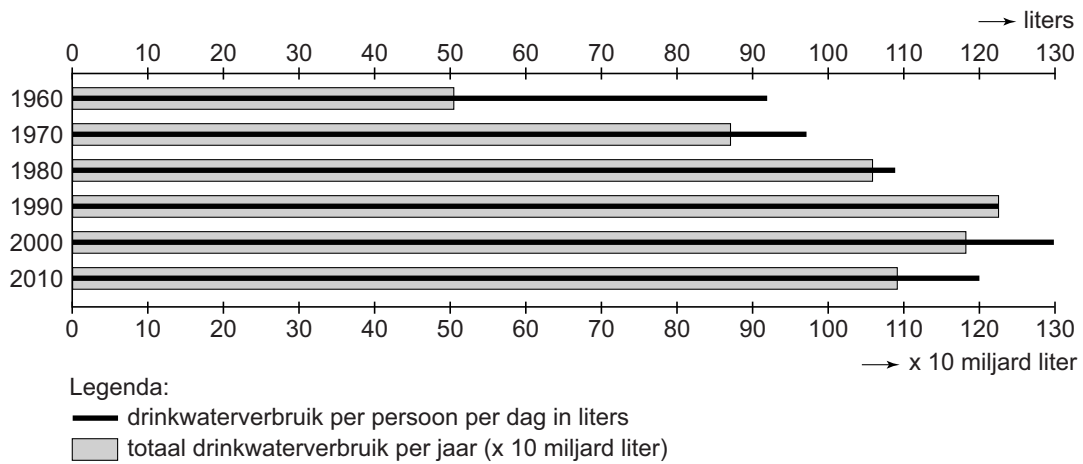
Goederenvervoer over water

- 1p **18** Bekijk bron 16.
Over bron 16 worden twee uitspraken gedaan.
Uitspraak 1: bron 16 gaat over goederenvervoer via zeevaart.
Uitspraak 2: de reis per schip van Rotterdam naar het Ruhrgebied kost meer brandstof dan de reis van het Ruhrgebied naar Rotterdam.
→ Neem de cijfers 1 en 2 van de uitspraken over op het antwoordblad en zet erachter of de uitspraak juist of onjuist is.
- 1p **19** Zandlandschappen in Nederland hebben meer last van verdroging dan kleilandschappen.
→ Geef een oorzaak waardoor zandlandschappen meer last van verdroging hebben.

bron 17

Drinkwaterverbruik Nederland, 1960-2010

1p 20 Bekijk bron 17.

Bron 17 geeft het drinkwaterverbruik tussen 1960 en 2010 weer.

Over bron 17 worden twee uitspraken gedaan.

Uitspraak 1: door waterbesparende apparaten is het drinkwatergebruik per persoon per dag na 2000 gedaald.

Uitspraak 2: ondanks de bevolkingsgroei is het totale drinkwatergebruik per jaar na 1990 afgenomen.

→ Neem de cijfers 1 en 2 van de uitspraken over op het antwoordblad en zet erachter of de uitspraak juist of onjuist is.

bron 18

De IJssel bij Deventer

vóór de ingrepen

na de ingrepen

Legenda:
water
winterdijk

jachthaven

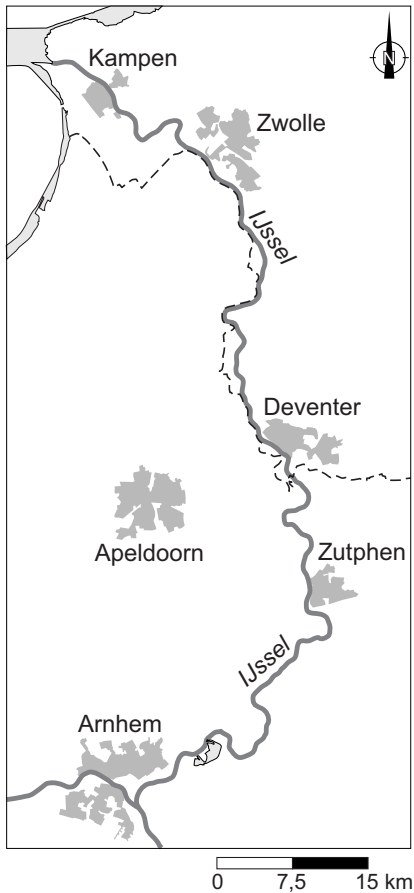
1p 21 Bekijk bron 18.

Bij Deventer heeft de IJssel meer ruimte gekregen door de aanleg van een jachthaven.

Welke andere maatregel in het kader van Ruimte voor de Rivier is bij Deventer uitgevoerd en is te herkennen in bron 18?

- A het aanleggen van een spaarbekken
- B het verlagen van de kribben
- C het verlagen van de uiterwaarden
- D het verleggen van de winterdijk

bron 19
De IJssel

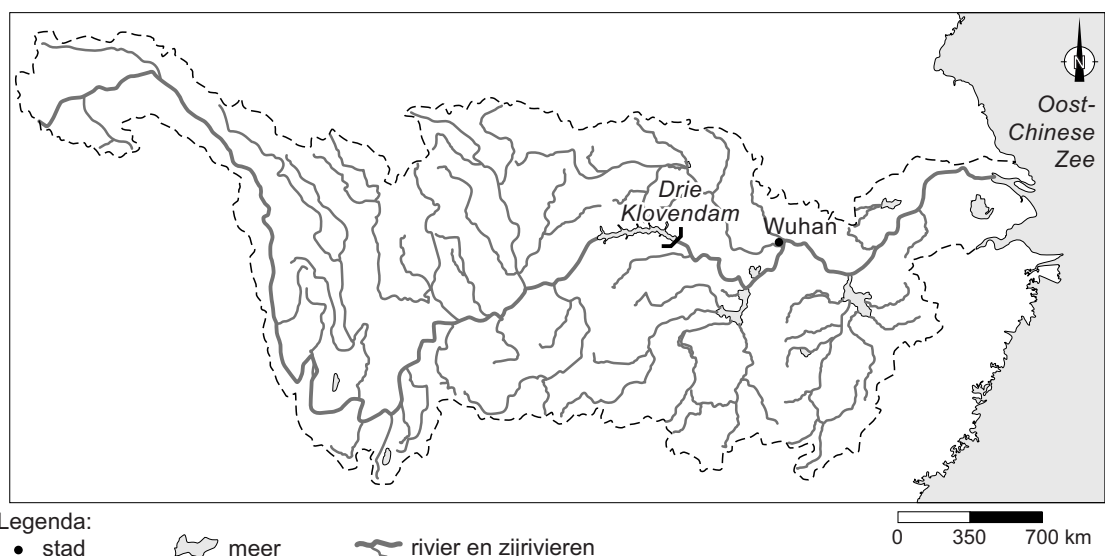

- 1p **22** Bekijk bron 19.
De maatregelen in het kader van Ruimte voor de Rivier die bij Deventer uitgevoerd zijn, zorgen ervoor dat niet alleen Deventer minder overlast van hoogwater heeft, maar ook steden zoals Zwolle en Kampen.
→ Geef de reden waarom de stad Zutphen **geen** voordeel heeft van de maatregelen die bij Deventer zijn genomen.
- 1p **23** Bekijk bron 19.
In de IJssel zijn in de loop der tijd bochten ontstaan. We noemen zo'n bocht in een rivier ook wel een meander.
Waardoor ontstonden de meanders in de IJssel?
A door deltavorming
B door erosie en sedimentatie
C door getijdenwerking
D door verzilting en ontzilting

- 1p 24 Welke maatregel zorgt ervoor dat de vaargeul van een rivier zoals de IJssel voldoende diep en goed op zijn plaats blijft?
- A de aanleg van dijken
 - B de aanleg van een nevengeul
 - C de aanleg van kribben
 - D het verlagen van de uiterwaarden
- 1p 25 In Wuhan, een stad aan de Chang Jiang, viel in juli 2016 in één week tijd een recordhoeveelheid regen: 574 mm. Wateroverlast door extreme neerslag komt meer voor in de steden dan op het platteland.
- Geef de oorzaak waardoor water in steden minder goed kan infiltreren dan op het platteland.

bron 20

De Chang Jiang en zijrivieren

- 2p 26 Bekijk bron 20.
- Naar aanleiding van deze kaart worden drie uitspraken gedaan.
- Uitspraak 1: Wuhan ligt in de bovenloop van de Chang Jiang.
- Uitspraak 2: de Chang Jiang is een gemengde rivier.
- Uitspraak 3: van Wuhan naar de Drie Klovendam vaar je tegen de stroming in.
- Neem de cijfers 1, 2 en 3 van de uitspraken over op het antwoordblad en zet erachter of de uitspraak juist of onjuist is.
- 1p 27 Heeft de Drie Klovendam gezorgd voor meer of minder overstromingen in Wuhan? Geef een argument voor je keuze.

bron 21

Wadi in Israël

- 1p 28 Bron 21 laat een wadi zien.
Welke uitspraak is juist?
- A Een wadi heeft een onregelmatig regiem.
 - B Een wadi heeft een regelmatig regiem.
 - C Een wadi heeft het hele jaar een groot debiet.
 - D Een wadi heeft het hele jaar een klein debiet.
- 1p 29 In de omgeving van wadi's is de bevolkingsdichtheid groot vergeleken met andere droge gebieden.
→ Geef de oorzaak waardoor de bevolkingsdichtheid in de omgeving van wadi's meestal groter is dan in andere droge gebieden.
- 2p 30 De toenemende bevolking in het Midden-Oosten leidt tot een grotere kans op bodemerosie en verzilting en tot een toename van de ontbossing. Bij de volgende drie redeneringen ontbreekt steeds een stap.
- 1 meer mensen → grotere vraag naar brandhout → ... 1 ...
 - 2 meer mensen → meer landbouwgrond nodig → meer irrigatie → meer verdamping → ... 2 ...
 - 3 meer mensen → meer akkerbouw in gebieden die minder geschikt zijn voor akkerbouw → ... 3 ...
- Neem de cijfers 1, 2 en 3 uit de redeneringen over op het antwoordblad en zet de volgende stap erachter.
- Kies uit:
- grotere kans op bodemerosie
 - grotere kans op verzilting
 - toename ontbossing

bron 22

Twee vormen van irrigatie in het Midden-Oosten

Traditionele irrigatiemethode

Druppelirrigatie

- 1p 31 Bekijk bron 22.
In het Midden-Oosten worden verschillende manieren van irrigatie toegepast. Bij de traditionele irrigatiemethode wordt het water via irrigatiekanaaltjes aangevoerd. Bij druppelirrigatie wordt het water bij elke plant gedruppeld.
→ Noem een oorzaak waardoor druppelirrigatie duurzamer is dan de traditionele irrigatiemethode.